

Työttömien terveystalveluiden työkyvyn tuen toimintamalli Pirkanmaalla

Pirkanmaan työkyvyn tuen toimintamalli on työttömien työkyvyn parissa työskentelevien asiantuntija ammattilaisten kehittämä malli. Tavoitteena on ollut toteuttaa yhtenäinen työkykyä ja työllistymistä tukeva monialainen toimintamalli, joka perustuu valtakunnalliseen työkykyohjelmaan ja sen tavoitteisiin. Toimintamallin tarkoituksena on yhtenäistää työttömien terveystarkastukset Pirkanmaalla ja integroida moniammatillinen työkyky-yksikkö tukemaan työttömien toimintakykyä tarjoamalla yksilöllisesti räätälöityjä palveluja. Työttömien työkyvyn tuen toimintamallissa terveystalvelut muodostavat selkeän ja yhteensovitettun kokonaisuuden työkyvyn ja työllistymisen tueksi ja edistämiseksi.

- Työkyvyn tuen toimintamallin pohjana on perustason lakisääteiset terveyst-, kuntoutus- ja sosiaalipalvelut.

Toimintaa ohjaavat lait, asetukset ja ohjeistukset

Terveystalvelulaki 1326/2010

Laki kuntotuttavasta työtoiminnasta 186/2001

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014

Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä 381/2023

Valtioneuvoston asetus ehkäisevän työn järjestämisestä 338/2011

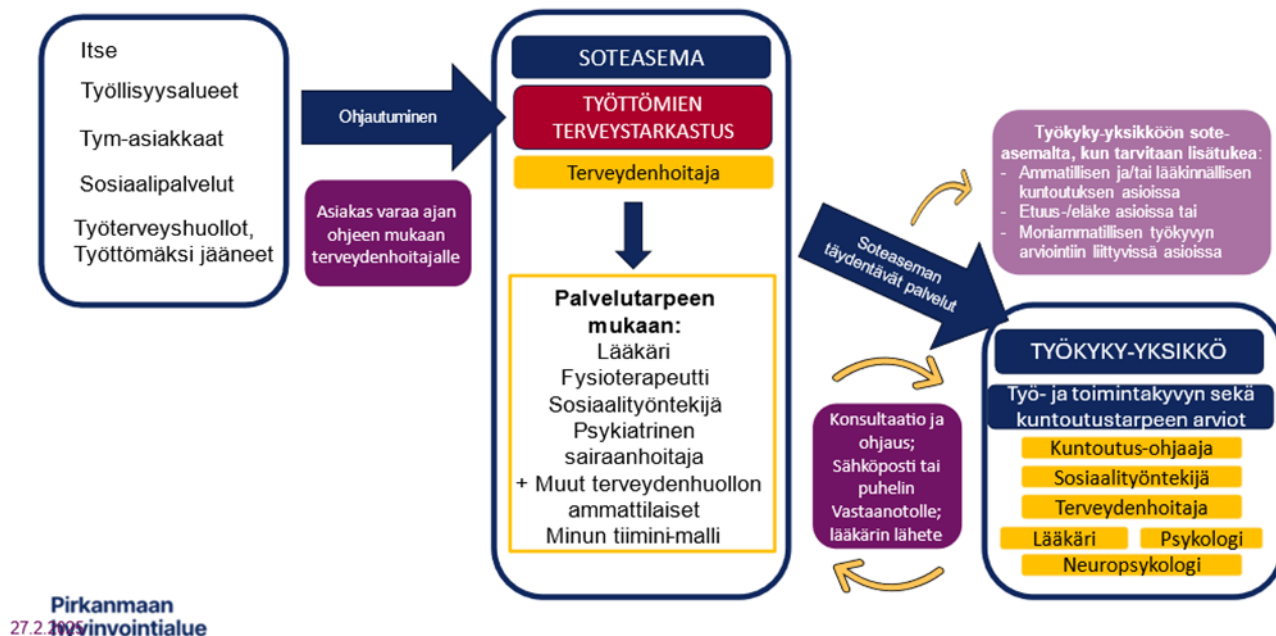
Työttömän terveystarkastus ja -neuvonta sosiaali- ja terveystalveluollossa painopisteenä työ-, toiminta ja työllistymiskyky (stm.fi, pdf, 645 kt)

Toimintamallin päätavoite

- Edistää sosiaali- ja terveystalvelujen sekä työllisyystalvelujen integraatiota ja varhaista puuttumista

Työttömien terveystarpeiden työkyvyn tuen toimintamalli Pirkanmaalla

1

Toimintamallin osatavoitteina on yhtenäistää seuraavat asiat:

- ohjautuminen työttömien terveystarkastukseen
- yhteinen lähete/palaute käytäntö työllisyysalueilta
- toteuttaa terveystarkastus yhtenäisen mallin mukaisesti, verkostoimalla Pirkanmaan alueen työttömien terveystarkastusta tekevät terveydenhoitajat
- kuvata ja mallintaa terveystarkastusprosessi
- selkeyttää yhteistyötä soteasemien muiden ammattilaisten kanssa
- kuvata moniammatillisen työkyky- yksikön toimintaa ja ohjautumisen perusteita
- toteuttaa seurantaa ja raportointia yhtenäisen kirjaamisen pohjalta

Kohderyhmänä

- Pirkanmaan työttömät henkilöt hyvinvointialueella

Toimintaympäristö

Pirkanmaan väkiluku oli 31.12.2024 (545 503). 2024 Joulukuussa Pirkanmaan Tem työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden määrä oli 31 463 henkilöä. Pirkanmaan työttömyysaste oli 12.1 %, josta miesten osuus oli 57% eli 18 075 henkilöä. Suurimmat suhteelliset muutokset negatiiviseen suuntaan olivat 15-24 -vuotiaiden ikäluokissa. Työttömien kokonaismäärä kasvoi 3 285 henkilöllä vuositasaalla ja työttömiä työnhakijoita oli 3090 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maan työttömyysaste oli 12% .

Pirkanmaan hyvinvointialue on asukasmäärältään Suomen suurin hyvinvointialue, kattaen 23 kuntaa ja yli puolimiljoonaa asukasta. Asukasluvultaan se on maan toiseksi suurin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjä Helsingin kaupungin jälkeen. Pirkanmaan hyvinvointialueella työskenteli 1.1.2024 yhteensä 19 490 henkilöä, joista vakituisessa palvelussuhteessa oli 15 600 henkilöä. Avopalveluissa työskenteli 2541 henkilöä.

Ohjautuminen terveystarkastuksiin

Työttömäksi jääneen tai toistuvasti lyhytaikaisissa työsuhteissa olevan henkilön on mahdollista hakeutua maksuttomaan terveystarkastukseen. Työttömän terveystarkastus on Terveystarkastuslain 13 § mukainen lakisääteinen palvelu, jonka järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Terveystarkastus on ennaltaehkäisevää terveyspalvelua, mutta saman aikaisesti se toimii työllisyyspalveluita tukevana palveluna

Terveystarkastukseen ohjaututaan

- Itse ohjautuva hakeminen
- työllisyysalueelta saate- ja palautelomakkeella
- sosiaalitoimesta
- terveydenhuollosta
- työttömille palveluja tarjoavalta taholta

Palvelussa kartoitetaan työllistymiseen vaikuttavaa terveydentilaa sekä työ- ja toimintakykyä. Lisäksi palvelussa tunnistetaan asiakkaan työ- ja toimintakyvyn haasteita, hoidon, kuntoutuksen ja tuen tarpeita ja käynnistetään tarvittavat hoito- ja palvelupolut.

Terveystarkastus toimii hyvin terveyden edistämisen välineenä ja työ- ja toimintakyvyn kartoittamisessa osana monialaista yhteistyötä.

Työttömien terveystarkastuksen prosessi ja resurssit

Alla kuvataan työttömän terveystarkastuksen prosessi vuokaaviomallin mukaisesti. Prosessi alkaa asiakkaan yhteydenostosta työttömien terveystarkastuksia tekevään soteasemaan ja päättyy terveystarkastuksen päättymiseen.

Suorakulmio (toiminto) kuvastaa tehtäviä tai toimintoja

Vinoneliö (päätös/haarauma) esittää päätöksentekoa

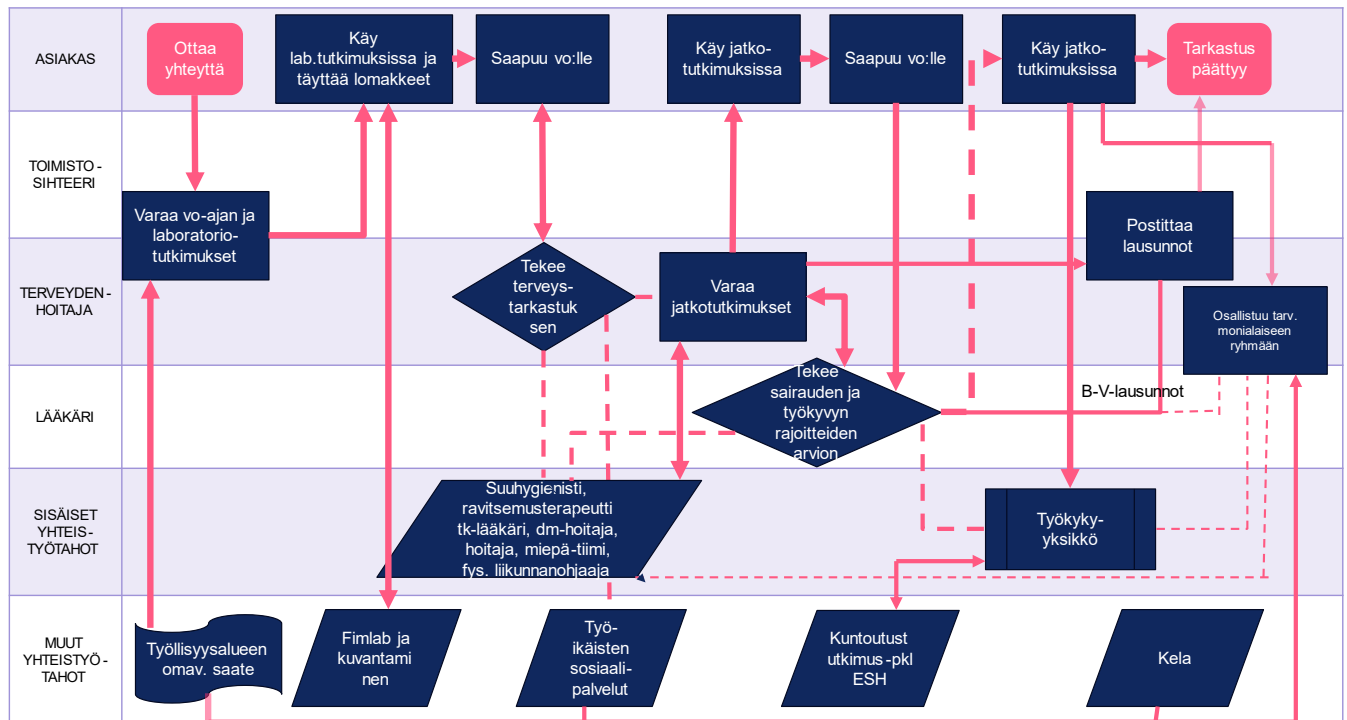
Nuoli (yhteys/ ohjausvirta) osoittaa prosessin kulkusuunnan.

Katkoviiva osoittaa ehdollisen kulkusuunnan

Vahvistettu suorakulmio (oma itsenäinen prosessi)

Vino suorakulmio (aliprosessi/funktio)

TYÖTTÖMIEN TERVEYSTARKASTUSTEN PROSESSI

Asiakkaan polku

Ottaa yhteyttä alueensa sosiaali- ja terveysasemalle ajanvarausta varten. Saa kutsun terveystarkastukseen kirjeenä, täyttää kirjeen mukana tulevat lomakkeet ja ottaa ne mukaansa vastaanotolle.

Käy laboratoriotutkimuksissa Fimlabin toimipisteessä noin viikkoa ennen terveystarkastukseen tuloa.

Tulee terveydenhoitajan tekemään terveystarkastukseen. Mikäli asiakas ohjautuu työllisyysalueelta, hän tuo mukanaan työllisyysalueen saate ja palautelomakkeen terveystarkastukseen tullessa.

Terveystarkastus sisältää yksilöllisen asiakkaan omaan lähtötilanteeseen liittyvän kartoituksen ja ohjauksen.

Terveystarkastuksesta kirjataan terveyden ja hyvinvoinnin sekä työkyvyn kannalta olennaiset asiat ja lähetetään palaute työllisyysalueelle saatteilla tulleista asiakkaista.

Terveystarkastuksen sisältö

Asiakkaan terveyteen vaikuttavat elintavat

Asiakkaan oma arvio

Asiakas arvioi itse omia terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavia riskitekijöitä ja aikaisempia muutoksia yrityksissä ja niissä onnistumisia.

- Terveystarkastuksen esitietolomake
- T2D Diabetesriskitesti
- BDI Beckin depressioasteikko
- AUDIT päihdekohtainen riippuvuus arvio alkoholin osalta
- Työkykyarvio asteikolla 0-10 (0 = ei pysty työhön, 10 = paras työkyky)
- Arvio pitääkö työskentelyä nykyisessä ammatissa kahden vuoden kuluttua mahdollisena
 - vaihtoehdot: 1=selviytyy täysin, 2=selviytyy osittain, 3=ei selviydy

Esitietolomakkeella kartoitetaan

- Koulutus ja ammatti: koulutusala- ja koulutusaste, tutkinnot, mahdolliset opintojen mukauttamiset ja keskeyttämiset.
- Työhistoria (työtehtävät, suoriutuminen, miksi päättyi), työttömyyden kesto
- Perhe ja sosiaalinen tukiverkosto - syrjäytymisriski
- Taloudellinen tilanne. Tämänhetkinen toimeentulo ja tuet - taloudellinen ahdinko
- Vapaa-aika: harrastukset, onko vastuulla jotakin säännöllisiä tehtäviä (järjestötehtävät, iäkkään hoito, lastenhoito)
- Sukuanamneesi ja lähisuvun sairaudet
- Sairaus- ja hoitohistoria sekä niiden vaikutus työkykyyn, muut toimintakykyä laskevat tilat, joita ei ole diagnosoitu sairauksiksi (esim. TULES, elintapasairaudet ym.)
- Aiemmat rokotukset, lääkitys ja itsehoitolääkitys
- Ravitsemustottumusten vaikutus työkykyyn
- Uni- ja lepo tottumukset

Terveystarkastajan ja asiakkaan välinen keskustelu

- Riskien puheeksiotto ja motivointi kuuluvat osaksi kaikkea terveysneuvontaa. Ohjauksessa huomioidaan terveysvaikutukset ja potilaan näkemykset terveydestä sekä elintapamuutoksesta johtuvat muut mahdolliset vaikutukset potilaan elämään. Ohjauksessa käytetään toimintatapana motivoivaa keskustelua.
- Tarjotaan tietoa epäterveellisen ravitsemuksen ja vähäisen liikkumisen vaikutuksista terveyteen sekä tietoa siitä, mitä ovat terveellinen ruokavalio ja terveyttä edistävä liikkuminen.
- Kartoitetaan asiakkaan uni- ja lepotottumuksia ja niiden vaikutusta aineenvaihduntaan, mielialaan ja palautumiseen.
- Menetelmänä käytetään lyhytneuvontaa eli mini-interventiota, jonka avulla voidaan ottaa epäterveelliset elintavat puheeksi. Lyhytneuvontaa toteuttaa tupakointiin, lihavuuteen ja alkoholin ongelmakäyttöön liittyen.

Terveystarkastuksen kirjaaminen

Rakenteisen kirjaamisen periaatteiden mukaisesti hoitotiedot ovat keskeisiltä osiltaan yhteneviä. Terveystarkastuksen ammattihenkilö kirjaa potilastietoa eri näkymille jäsentäen asiakokonaisuuksia hoidon eri vaiheilla ja otsikoilla. Otsikon alle kirjattavaa tietoa voidaan rakenteistaa edelleen käyttämällä kirjaamiseen määriteltyjä koodistoja ja luokituksia.

Sähköisen potilasasiakirjan kansalliset otsikot työttömien terveystarkastuksessa

Hoidon syy A98 Terveystarkastus / Sairausten ennalta ehkäisy

DIAGNOOSI

Mikäli lääkäri on kirjannut ICD10- diagnoosin tyypin 2 diabeteksen riskissä olevalle R73 Hyperglykemia, R73.0 Poikkeava glukoosirasituskoete, R73.9 Määrittelemätön hyperglykemia tai O24.4 Raskausdiabetes. Tämän jälkeen muut ammattilaiset käyttävät ko diagnoosia joko kohdassa Diagnoosi tai käyntisy. Raskausdiabeetikoista voi käyttää myös ICPC2 - koodia W85.

Nykytilan kartoitus

Asiakkaan kokemus tämänhetkinen terveydentila

Työkykyä eniten rajoittavat tai uhkaavat tekijät

Motivaatio terveyden kohentamiseen

Testaus ja arviointitulokset

Audit
D2T
BDI
Työkyky arvio
Tyytyväisyys elämänhallintaan arvio

Fysiologiset mittaukset

RR
paino
pituus
vyötärön ympäryys,
BMI
○ Tarvittaessa Pef-mittaus, kuulo, näkökyky, Oswestryn indeksi

Käynnin syy OAA68 työttömän terveystarkastus

Kirjataan vastaanotolla tehty elintapaohjaus THL-Toimenpideluokituksen OAB - ja IHA - koodeilla. Toimenpiteitä voi olla yksi tai useampi. Ensimmäiseksi kirjataan se toimenpide, johon vastaanotolla käytettiin eniten aikaa.

Toimenpideluokitus

RAVITSEMUSOHJAUS

OAB75*	Terveyden ylläpitoon liittyvä ravitsemusohjaus*)
OAB72*	Painonhallinta- ja laihdutusohjaus*)
OAB73	Vajaaravitsemuksen ehkäisy ja hoito
OAB74	Sairauden hoitoon ja kuntoutukseen liittyvä ravitsemusohjaus
OAB76*	Yleinen ravitsemus- ja elintarvikeneuvonta*)
OAB70	Nesteytykseen liittyvä ohjaus
OAB31	Kasvuun ja kehitykseen liittyvä ohjaus ja neuvonta

PÄIHTEET & TUPAKKA- JA NIKOTIINITUOTTEET

IHA10*	Alkoholin ongelmakäytön kartoitus*) (AUDIT-C tai AUDIT-testi)
IHA21*	Alkoholinkäytön mini-interventio, alkoholin riski- ja haitallisen käytön mini-interventio*)
IHA11	Tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön strukturoitu kartoitus
IHA22*	Tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön mini-interventio*)

LIIKUNTANEUVONTA

OAB36	Liikuntaan liittyvä neuvonta ja ohjaus
OAB77	Keskustelu liikuntatottumuksista ja ohjaus liikuntapalveluihin

Muita elintapaohjauksessa käytettyjä toimenpidekoodeja

OAB42	Tunnettuun terveysongelmaan liittyvä neuvonta (esim. uni ja nukkuminen)
OAB48	Elintapoihin liittyvä neuvonta ja ohjaus (esim. ravinto, liikunta, uni)

Suunnitelma

Hoidon tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja sen pohjalta laaditaan tavoitteellinen hoitosuunnitelma yhdessä asiakkaan kanssa.

Suunnitelmaan kirjataan terveystarkastuksen jälkeen tapahtuvaksi suunniteltu jatkohoito. Jatkohoito voi olla Sote aseman ammattilaisten tukipalveluihin, työkyky-yksikön palveluihin tai monialaiseen ryhmään ohjaamista.

Sote aseman ammattilaisten tukipalvelut

- Ohjaukset lääkärille → perussairauksien hoito ja/tai lausunnon tarve
- Ohjaukset Miepätiimiin → Miepä-tiimeissä hoidetaan mielenterveyteen, päihteiden käyttöön ja erilaisiin toiminnallisiin riippuvuuksiin liittyviä ongelmia silloin, kun perustason hoito riittää, mutta miepä-ammattilaisten erityisosaaminen on tarpeen. Terveystarkastaja voi ottaa yhteyttä sähköpostitse asiakkaan oman soteaseman miepätiimiin. Oman aseman miepä-tiimeihin ohjaututaan suoraan, silloin kun jossakin muussa terveydenhuollon palvelussa on tehty hoidon tarpeen arviointi/ hoitosuunnitelma.
- Ohjaukset sosiaalityöntekijälle → oman aseman sosiaalityöntekijään, kun on tarpeen selvittää etuusasioita
- Ohjaukset fysioterapiaan → asiakkaan ohjaus oman aseman fysioterapiaan, asiakas voi itse varata ajan kun terveydenhoitaja on tehnyt hoidon tarpeen arvioinnin
- Psykofyysinen fysioterapia → lääkärin läheteellä
- Ohjaukset ravitsemusterapiaan → hoitajan tai lääkärin läheteellä
- Ohjaukset toimintaterapiaan → lääkärin läheteellä

[Palveluhaku - Hyvinvointia elintavoilla - pirha.fi](http://pirha.fi)

Työkykyisyyden arviointi (lääkäri, fysio- ja toimintaterapia)

	lääkäri	fysioterapeutti	toimintaterapeutti
ANAMNEESI	sairautsiedot, päihteet, mielenterveys		
	työ- ja koulutushistoria		
	etuustilanne		
	NYKYONGELMA	NYKYONGELMA	NYKYONGELMA
		toimintakyky	toimintakyky
		aiemmat kuntoutustoimenpiteet	aiemmat kuntoutustoimenpiteet
	nykylääkitys		
STATUS	yleisstatus		
	BMI	BMI	toimintakyvyn (arki, työ) selvittäminen (haastattelu)
		toimintakykytestit*	toimintakykytestit*, toiminnan arviointi, havainnointi
SUUNNITELMA			
	jatkotutkimusten tarve		
	hoitosuunnitelma (mm. lääkehoito jne)		
	(lääkinnällinen) kuntoutussuunnitelma	– hyötyisikö potilas kuntoutuksesta, minkälaisesta – apuvälinetarve?	– tt-kuntoutuksen tarve+tavoitteet? – pienapuvälinetarve? – ortoositarve?
	ammattillisen kuntoutuksen suunnitelma	– onko toimintakykyarvion perusteella selkeitä työkykyrajoitteita – kuvataan minkälaista työtä vielä pystyisi tekemään	– kuvataan toimintakykyä ja mahdollisia toimintakyvyn haasteita lääkärille tiedoksi ja lääkärin pyynnön mukaisesti

Lääkärin tekemä lausunto

- Ammattilaisen arvio työkyvystä
 - Havainnot työssä selviytymisestä: havainnot tai lausunnot esim. aiemmista töistä, kuntouttavasta työtoiminnasta
 - Johtopäätös työssä selviytymisestä: 1=selviytyy täysin, 2=selviytyy osittain, 3=ei selviydy
 - Arvio olemassa olevasta työkyvystä
 - voi perustua erilaisiin työ- ja toimintakykymittareihin
- Työ ja toimintakykyyn vaikuttavat sairaudet
 - Työkyvyttömyyden syyt joko ICD-10 -luokituksen tai ICPC-2 -luokituksen mukaan
 - Työkyvyttömyyden alkamispäivä ja mahdollinen loppumispäivä
 - Asiakkaan ajankohtaisesti toteuttama sairauksien itsehoito

Työkyky-Yksikkö

Sote-asemalta työkyky-yksikköön ohjautuminen perusteet

Työkyky-yksikkö palvelee koko Pirkanmaan hyvinvointialuetta. Työkyky-yksikön rooli on soteaseman palveluja täydentävä ja konsultoiva. Yksikössä tehdään moniammatillisesti työkyvyn arviointia, ohjausta, neuvontaa sekä työkyvyn tuen suunnitelmia. Työkyky-yksikön tiimissä työskentelee lääkäreitä, sosiaalityöntekijä, terveydenhoitajia, kuntoutuksen ohjaajia, työterveyspsykologi sekä neuropsykologeja.

Työkyky-yksikkö tarjoaa palvelua työkykyongelmissa niille, jotka ovat työterveyshuollon ulkopuolella.

Ennen työkyky-yksikköön ohjautumista asiakkaalla tulee olla käytyä sote-aseman työttömien terveystarkastus, tarvittaessa lääkärin vastaanotto sekä mahdollisesti muiden sote-aseman ammattilaisten vastaanotot.

Perussairaudet ovat hoidossa. Mahdollisesti asiakkaan tilannetta on arvioitu minun tiimini- mallin mukaisesti moniammatillisessa tiimissä. Jos tästä huolimatta asiakkaan työllistyminen ei edisty eikä toimintakyvyssä ole tapahtunut muutosta ja asiakkaan tilanne vaatii lisäselvittelyä, voi ammattilainen olla yhteydessä Työkyky-yksikköön.

Asiakkaan haasteet voivat liittyä terveydentilaan, ammatilliseen ja/tai lääkinnällisen kuntoutuksen suunnitteluun, ohjaukseen oikeaan palveluun tai eläke- ja/tai etuusasioihin.

Työelämään suuntaavilla asiakkailla ei saa olla akuuttia päihdeongelmaa. Eläkeselvittelyyn tulevilta asiakkailta päihdeettömyyttä ei vaadita.

Sote-aseman ammattilaiset sekä lisäksi työllisyysalueen omavalmentajat ja omatyöntekijät voivat ottaa yhteyttä yhteissähköpostin, puhelimitse tai TYM-järjestelmän kautta työkyky-yksikköön, saada konsultaatiotukea esimerkiksi ammatilliseen kuntoutukseen, sosiaalivakuutuksen etuuksiin tai työkyvyn arviointiin liittyvissä kysymyksissä tai lähettää asiakas lääkärin läheteellä vastaanotolle työkyky-yksikköön.

Palvelut ovat maksuttomia, lukuun ottamatta neuropsykologien vastaanottokäyntejä.

Työkyky-yksikön palvelutarjonta

Työkyky-yksikön matalan kynnyksen ammatillisen kuntoutuksen palveluissa kuntoutusohjaaja voi auttaa, jos sairaus tai vamma on vienyt osan työkyvystäsi ja olet huolissasi, miten voit jatkaa työssä tai opinnoissa tai päästä työelämään. Kuntoutusohjaaja selvittää alkuhaastattelussa toiminta- ja työkykyäsi, etuustilannettasi ja mahdollisia kuntoutustoimia. Tarvittaessa varataan aika työterveyslääkärille, jossa laaditaan työkykyä ja -uraa edistävä jatkosuunnitelma ja tehdään tarvittavat lausunnot. Tähän palveluun myös asiakas itse voi ottaa suoraa yhteyttä.

Työkyky-yksikön konsultaatiopalvelu ammattilaisille tukee soteasemia työkyvyn arviointiin ja tukeen, kuntoutukseen ja sosiaalivakuutuksen pulmiin liittyvissä kysymyksissä ja tarvittaessa asiakkaat voidaan kutsua työkyky-yksikköön vastaanotolle. Myös työllisyysalueen työkykykoordinaattorit voivat olla yhteydessä matalan kynnyksen palvelun kuntoutusohjaajaan.

Monialaisen yhteispalvelun asiakkaan (terveydenhoitaja ja lääkäri) asioissa työllisyysalueen omavalmentaja tai omatyöntekijä voi ohjata työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun TYM-asiakkaan Työkyky-yksikköön, kun asiakkaan tavoitteena on kuntoutua työelämään tai opiskeluun esimerkiksi Kelan ammatillisen kuntoutuksen avulla.

Edellytyksenä on, että toimintakyky riittää arjen toimintoihin eikä asiakkaalla ole päihdeongelmaa. Perussairauksien hoitovastuu tulee olla omalla sosiaali- ja terveysasemalla.

Eläke- ja/tai etuusasioissa toimii moniammatillinen tiimi (sosiaalityöntekijä, terveydenhoitaja, lääkäri, psykologi). Eläkeselvittely on suunnattu pitkäaikaistyöttömille, joilla on vaikeuksia selviytyä terveydentilan ja toimintakyvyn rajoitteiden takia työelämässä.

Jos harkitaan eläkeselvittelyä, siihen sisältyy terveystarkastus, laboratoriotestejä, sosiaalisen tilanteen kartoitusta sekä tarvittaessa psykologisia tutkimuksia tai kuvantamisia.

Sosiaalityöntekijä selvittää ja arvioi erilaisten etuuksien ja eläkkeen saamisen mahdollisuuksia.

Lääkäri arvioi työ- ja toimintakykyä, sen rajoitteita sekä kuntoutusedellytyksiä työkyvyttömyyseläkkeen hakemista varten. Tiimi seuraa työkykyarviointien etenemistä ja jatkotoimenpiteisiin ohjautumista.

Eläkeselvittely sisältää useita vastaanottokäyntejä ja edellyttää asiakkaan sitoutumista. Sairauksien hoitovastuu säilyy kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveysasemalla.

Eläkeselvittelyyn tulevilta asiakkailta päihdeettömyyttä ei vaadita. Jos kuitenkin on tarve psykologin tutkimuksille, päihdeettömyys on edellytys (2kk). Päihdeettömyyttä seurataan verikokein. Asiakas voidaan myös ohjata katkalle.

Työterveyspsykologi toimii osana Työkyky-yksikön moniammatillista työryhmää. Psykologi tuo psykologisen asiantuntemuksen asiakkaiden kuntoutuksen ja työkyvyn arvioinnin suunnitteluun ja toteutukseen.

Asiakkaat ohjataan työterveyspsykologille Työkyky-yksikön sisältä. Psykologisiin kognitiivisiin tutkimuksiin ja koulutusedellytyksien arviointeihin ohjauksen tekee työkyky-yksikön lääkäri. Tukikäynneille ohjauksen voivat tehdä myös muut Työkyky-yksikön työntekijät.

Psykologi auttaa kuntoutujaa asettamaan realistisia ja saavutettavia tavoitteita. Tämä voi sisältää uratavoitteiden määrittelyn ja työkykyä vastaavien ammattialojen tunnistamisen.

Psykologi myös tarjoaa emotionaalista ja psykologista tukea, joka auttaa kuntoutujaa selviytymään kuntoutusprosessin haasteista sekä opettaa selviytymisstrategioita ja tunteiden säätelytaitoja. Auttaa tunnistamaan kuntoutujan psyykkisiä ja neuropsykiatrisia ongelmia, jotka haittaavat kuntoutumisen onnistumista. Ohjaa kuntoutujaa hakeutumaan asianmukaisen avun piiriin.

Lisäksi psykologi voi tarjota asiakkaalle tukikäyntejä, joiden tavoitteena ovat asiakkaan psyykkisen työkyvyn tukeminen ja ammatillisen kuntoutumisen edistäminen sekä auttaa asiakasta tunnistamaan ammatillisia vahvuuksiaan kuin myös psyykkiseen työkykyyn liittyviä haasteitaan ja etsimään niihin apua. Tukikäyntejä voi olla 1-5 käyntiä.

Neuropsykologit tarjoavat neuropsykologisia tutkimuksia ja kuntoutustarvearvioita yli 16-vuotiaille. Jos tutkimuksessa ilmenee tarve lyhyelle ohjantajaksolle, voidaan se toteuttaa omana toimintana.

Avopalveluiden neuropsykologit vastaanottavat tutkimuslähetteitä Pirhan avopalveluiden lääkäreiltä sekä lähisairaaloiden muistipoliklinikoiden lääkäreiltä. Lisäksi opiskeluterveydenhuollon lääkärit voivat lähettää neuropsykologiseen tutkimukseen peruskoulun jälkeisessä oppilaitoksessa opiskelevia, joilla on psykologin tutkimuksessa todettu oppimisvaikeuksia ja on vielä tarvetta neuropsykologin lisätutkimukselle esimerkiksi neuropsykologista kuntoutustarvearviota varten.

Neuropsykologista tutkimusta voidaan tarvita:

- Neurologisten sairauksien ja vammojen aiheuttamien kognitiivisten muutosten arviointiin
- Etenevien muistisairauksien tunnistamiseen
- Muiden elimellisten sairauksien tai oireiden, kuten elvytyksen jälkitilan tai kroonisen kivun aiheuttamien kognitiivisten muutosten arviointiin
- Kehityksellisten oppimisvaikeuksien arviointiin
- Psykiatriin sairauksiin liittyvien tiedonkäsittelyn vaikeuksien arviointiin
- Työkykyarvion osana silloin, kun kognitiivisen toimintakyvyn arviointi on tarpeen

Työkyky-yksikön alueelliset kuntoutuksen ohjaajat vastaanottavat kuntoutujan omalta sote-asetalalta ammattilaisten konsultaatiopyyntöjä, jotka liittyvät kuntoutujan ammatilliseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen.

Kuntoutuksen ohjaajat auttavat ja tukevat työelämäänsä takaisin pyrkivien työttömien työkyvyn tukemiseen ja työllistymiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi he tiedottavat, viestivät, kouluttavat, koordinoivat ja tekevät monialaista ja moniammatillista verkosto- ja yhdyspintatyötä omalla alueella.

Monialainen työllistymisen tuki

Monialaista työllistymisen toimintamallia kohdennetaan työttömille, osatyökykyisille, mielenterveys- ja päihdeongelmallisille, kuntoutuksen tarpeessa oleville tai muita merkittäviä sosiaalisia haasteita omaaville.

Ryhmän kokoonpanoon kuuluvat asiakas ja monialainen asiakkaan työllistymisen tukeen osallistuva, työllisyysalueen-, sosiaali- ja terveydenhuollon- sekä kelantyohtekijä. Monialaisen ryhmän tavoitteena on työttömän osallistaminen ja työllistymisen edistäminen.

Palvelutarpeen arviointiin kirjataan asiakkaalle tehty

- monialainen työllistymisen tuki
- kuntoutumisen pitkäkestoinen seuranta/tuki
- palveluiden ja etuuksien yhteensovittaminen
- työkyvyn tuen suunnitelma
- Mahdollinen Verkostoyhteistyö
 - kirjataan asiakkaan palvelun/hoidon edellyttämän verkostoyhteistyön tahot ja sovitut asiat
 - koodeina käytetään OYM60 minun tiimini (varaaja) tai
 - OYMX60 minun tiimini (osallistuja)

Raportointi ja Seuranta

Raportointi työttömien terveystarkastuksista tulee toteuttaa järjestelmällisesti ja yhtenäisesti, jotta seuranta on vertailukelpoista ja vaikuttavuutta voidaan arvioida.

Raportointi perustuu yhtenäiseen kirjaamiseen ja tilastointiin.

Raporttien perusteella tehdään analyysi, jossa arvioidaan palvelujen vaikuttavuutta sekä tarvittaessa muutetaan käytäntöjä, jos työllistymisen edistyminen on heikkoa.

Käytössä olevat mittarit

- Työttömien terveystarkastusten määrä Pirkanmaalla
- Tym järjestelmän kautta ohjautuneiden määrä
- Terveystarkastuksessa tehtyjen ohjausten määrä
- Työkyky-yksikön käyntien määrä
- Monialaisen työttömän tuen ja asiakkaan yhteisten ryhmä tapaamisten määrä
- Peruuttettujen ajanvarausten määrä
- Käyttämättä jääneiden aikojen määrä
- Palveluohjauksen vaikuttavuus työllistymiseen työllistymisaste tietyn ajanjakson jälkeen (1 vuosi)

Pirkanmaan hyvinvointialue

**Kohtaamme kokemuksella, ohjaamme osaten,
hoidamme huolella. Palvelua sinulle sopivalla tavalla.**

Avopalvelut